

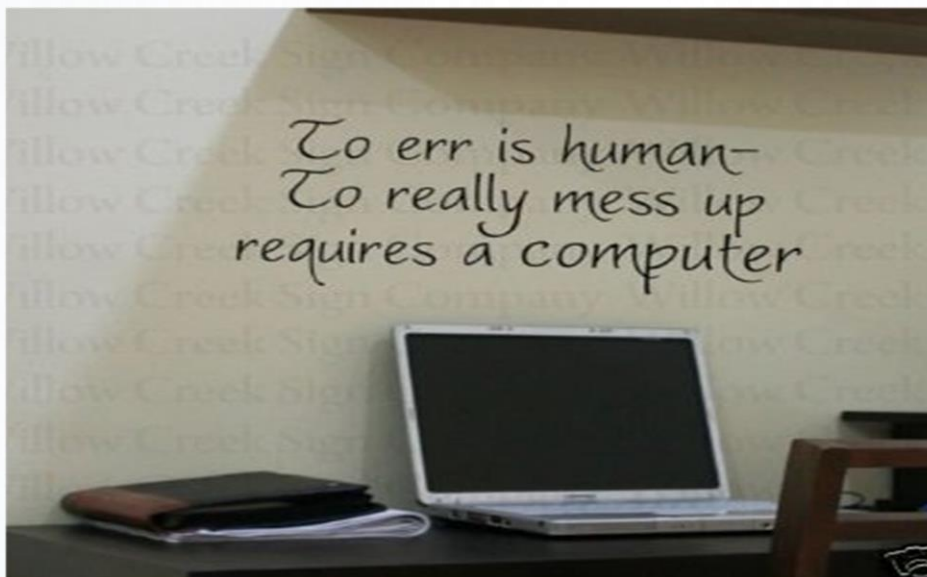
ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ПОНЯТИЯ НА СОФТУЕРНОТО ТЕСТВАНЕ

Съдържание

- ◎ Защо има нужда от софтуерно тестване (software testing)?
  - Контекст на софтуерни системи (Software systems context)
  - Защо се случват софтуерни дефекти (software defects)?
  - Роля на тестването в разработването, поддържането и работата на софтуера
  - Тестване и качество на софтуера
  - Има ли такова нещо като достатъчно тестване?
- ◎ Какво е софтуерно тестване (software testing)?
- ◎ Основни принципи на софтуерното тестване (software testing)

Защо тестването на софтуера е важно?

<https://youtu.be/TDynSmrzpXw>

Защо е необходимо тестване на софтуера ?

- Тестването на софтуера (software testing) е необходимо, защото съществуването на грешки в софтуера е неизбежно. Освен намирането на грешка (fault-detection), модерното разбиране за тестването се състои в това, че превенцията на грешки (fault-prevention) (например- ранно откриване на грешки/премахване от изискванията (requirements), дизайни (designs) и т.н. чрез статичните тестове (static tests)) е поне толкова важна колкото намирането на грешки в софтуера чрез изпълнението на динамични тестове (dynamic tests).

Контекст на софтуерни системи (Software Systems Context)

◎ Софтуерното тестване е зависимо от контекста:

- Бизнес
- Образование
- Медицина
- Военни
- Наука
- Забавление
- Онлайн залагания

Защо се случват софтуерни дефекти? (1)

- ◎ Всички хора правят грешки
- ◎ Грешките раждат дефекти (Errors produce defects)
  - Дефектите (defects) са повреди (faults / bugs) в програмния код (program code), или в документ (изискване (requirement))
  - Човешката грешка причинява повреди във всеки доставен проект. Повредите може да бъдат причинени от грешки в изискванията, дизайна или кода (requirements, design or coding errors).
- ◎ Ако един дефект в кода е изпълнен(executed), това може да причини провал/неуспех (failure):
  - Не успява (fail) да направи това, което трябва да направи
  - Прави нещо, което не трябва

Защо се случват софтуерни дефекти? (2)

◎ Човешкият фактор

- Хората правят грешки
- Слабо обучение
- Натиск на времето
- Сложност на кода
- Сложност на инфраструктурата
- Променящи се технологии

Защо се случват софтуерни дефекти? (3)

⦿ Организационни фактори

- Неефикасна комуникация
- Неясно дефинирани изисквания (requirements)

⦿ Фактори на околната среда

- Радиация, Магнетизъм, Електрически полета, Замърсяване и т.н.
- Тези могат да променят хардуерните условия (hardware conditions)

Определения

⦿ Аномалия (Anomaly)

- Всяко състояние, което се отклонява от очакванията, базирани на requirements specifications, design documents, user documents, standards, и т.н. или от възприятието или опита на някого.

⦿ Грешка (Error (mistake))

- човешко действие, което довежда до неправилен резултат

Определения (2)

- ⦿ Дефект (Bug/Defect/Fault/Problem)
  - Пропуск в един компонент или система, който може да причини, компонентът или системата да не успее да изпълни функцията, която се изисква от него
  - Ако се е срещнал случайно по време на изпълнението (execution) дефект, то той може да причини провал на компонента или системата
- ⦿ Провал/неуспех (Failure)
  - е отклонение на софтуера от неговата очаквана доставка или очаквана услуга
- ⦿ Маскиране на дефект/ повреда (Defect/fault masking)
  - Когато един дефект спира откриването на друг

Какво е качество на софтуера (Software Quality)? (1)

- ◎ Определение намерено в IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) Standard Glossary Of Software Engineering Terminology
  - Степента, до която една система, компонент или процес срещат вече уточнените изисквания (requirements)
  - Степента, до която една система, компонент или процес срещат клиентските или потребителските очаквания

Какво е качество на софтуера (Software Quality)? (2)

- ◎ Софтуерното функционално качество отразява колко добре то се съобразява с или съответства на един даден дизайн, основан на функционалните изисквания или спецификации. Този атрибут може също да бъде описан, като колко софтуерът отговаря на предназначението или как той се сравнява с конкурентите на пазара, като един продукт, който си заслужава
- ◎ Софтуерното структурно качество се отнася до това как то среща нефункционалните изисквания, които подкрепят доставката на функционалните изисквания, такива като устойчивост и възможност за поддръжка, степента до която софтуера е бил изработен правилно.

Ролята на тестването

- ◎ Роля на тестването в разработването, поддръжката и работата на софтуера (development, maintenance and operations)
  - Намалява риска от проблеми
  - Намалява в дългосрочно време разходите свързани с дефекти
  - Допринася за качеството на софтуера
  - Помага да срещне стандартите:
    - Договорните или законови изисквания
    - Стандарти специфични за индустрията

Тестване и качество на софтуера (Testing and Software Quality)

- ⦿ Тестването може да даде увереност в качеството на софтуера, ако намери малко или никакви дефекти
- ⦿ Ако се открият дефекти, качеството се повишава, когато тези дефекти се поправят
- ⦿ Уроците научени от предишни грешки подобряват бъдещото изпълнение

Колко тестване е достатъчно?

- ◎ Колко тестване трябва да бъде направено е въпрос на риск:
  - Много тестване може да забави пускането на продукта и да повиши неговата цена
  - Недостатъчното тестване крие рискове от грешки в крайния продукт

ILLUSTRATION BY SEGUE TECHNOLOGIES

И така какво е софтуерно тестване?

SOFTWARE
TESTING

Какво е тестване?

⦿ Какво е тестване?

- Процесът на упражняване на софтуер
  - Да провери, че той задоволява специфичните изискванията и да открие грешки
- Процесът на анализиране на софтуерна част
  - Да открие разликите между съществуващите и желаните състояние (това са bugs)
  - Да оцени характеристиките на софтуерната част

Какво е тестване? (2)

⦿ Какво е тестване?

- Процесът на работа на една система или компонент при специфични условия
  - Наблюдавайки или записвайки резултатите
  - Правейки оценка на някой аспект на системата или компонента

Какво е тестване? (3)

- ◎ Софтуерното тестване е процес, който се използва да идентифицира правилността, пълнотата и качеството на разработен компютърен софтуер.
- ◎ Софтуерното тестване е дейност за проверка дали действителните резултати съвпадат с очакваните и да осигури, че софтуерната система е без дефекти.

Какво е тестване? (4)

- ◉ Testing is the process of establishing confidence that a program or system does what it is supposed to (Hetzel, 1973).
- ◉ Testing is the process of executing a program or system with the intent of finding errors (Myers, 1979).
- ◉ Software Testing is the process of exercising or evaluating a system by manual or automatic means to verify that it satisfies specified requirements or to identify differences between actual and expected results (IEEE 610.12, 1990)
- ◉ Testing is any activity aimed at evaluating an attribute or capability of a program or system. Testing is the measurement of software quality (Hetzel, 1984)
- ◉ Testing is demonstrating that a system is fit for purpose (Evans, et al, 1996)
- ◉ Testing is a process of planning, preparation and execution to establish the characteristics of a software product and to determine the difference between the actual and required status (Pol and Van Veenendaal, 1996)
- ◉ Software Testing is a process consisting of all life cycle activities concerned with checking software and software-related work products (Gelperin and Hetzel, 1988)
- ◉ Testing is the process of exercising software to verify that it satisfies specified requirements and to detect errors (BS7925-1, 1998)
- ◉ As the objective of a test should be to detect faults, a “successful” test is one that does detect a fault (ISEB, 1999)

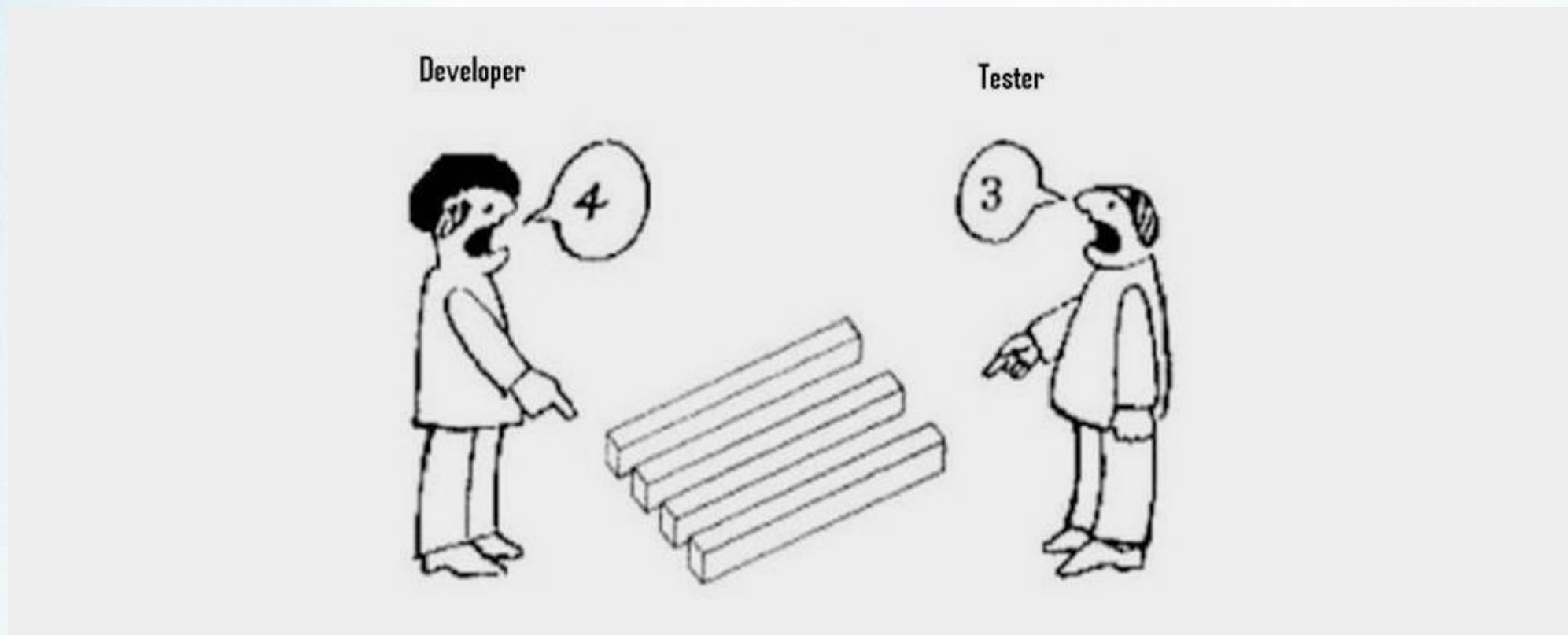
Главни тестови дейности

- ◎ Тестването не е само пускане на тестове, но също така:
  - Планиране и контрол (Planning and control)
  - Избиране на условия на тестване (Choosing test conditions)
  - Проектиране и изпълнение на тестове (Designing and executing test cases)
  - Проверяване на резултатите (Checking results)
  - Оценяване на критериите за край (Evaluating exit criteria)
  - Докладване на тестовия процес и системата, която се тества (Reporting on the testing process and system under test)
  - Завършване на дейностите по приключване (Completing closure activities)

Основен фокус в софтуерното тестване

- ◎ Тестването преследва няколко цели:
  - Намиране на дефекти
  - Печелене на увереност относно нивото на качество
  - Предоставяне на информация за вземане на решение
  - Предотвратяване на дефекти

Различни гледни точки

Различни гледни точки (2)

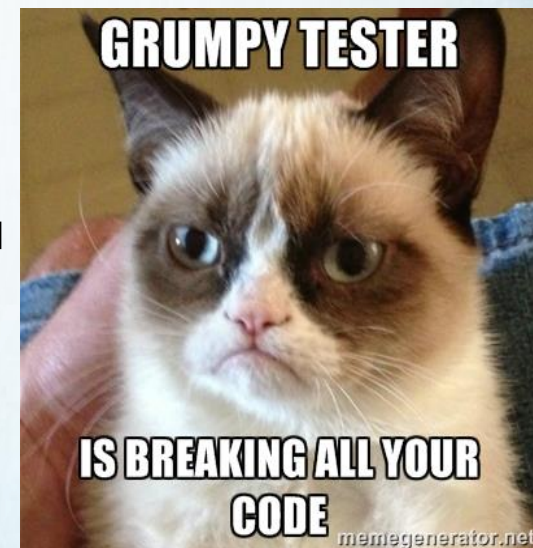
- ◎ Фокусът на софтуерното тестване се различава според гледната точка:
  - От гледна точка на програмистите:
    - Се възприемат като много креативни (градивни)— те пишат код, без който няма да има система
    - Те са рядко добри комуникатори
    - Могат често да специализират в само едно или две умения (e.g. VB, C++, JAVA, SQL)

Различни гледни точки (2)

- ◎ Фокусът на софтуерното тестване се различава според гледната точка:
  - От гледна точка на QA инженерите:
    - Се възприемат като разрушителни- щастливи са само, когато са намерили повреди!
    - Обикновено се изискват добри комуникационни умения, такт и дипломатичност.
    - Обикновено е нужно да бъде multi-talented (технически умения и умения за тестване, работа в екип).

Debugging VS Testing

- ◎ Процес на софтуерно тестване
  - Дейност, която първоначално намира повреди в софтуерната част
- ◎ Отстраняване на грешки (Debugging)
  - Дейност по разработка, която намира, анализира и премахва причината за повредата
  - Отстраняването на грешки (Debugging) е дейност, която подпомага тестването, но не може да го замени
- ◎ Последващо повторно тестване от тестер
  - Гарантира, че поправката наистина е оправила повредата

Верификация и валидация (Verification and Validation)

- Верификацията е проверка или тестване на части, включително софтуер, за съответствие и съгласуваност със свързана спецификация.

Verification is the checking or testing of items, including software, for conformance and consistency with an associated specification. (Are we doing the job right?)

- Валидацията е процес на проверка, че това което е било зададено е това което всъщност потребителя желае.

Validation is the process of checking that what has been specified is what the user actually wanted. (Are we doing the right job?)

Седемте основни принципа на тестването (The Basic Seven Testing Principles)

- Тестването показва наличието на дефекти
- Пълно тестване е невъзможно (Exhaustive testing is impossible)
- Ранно тестване (Early Testing)
- Групиране на дефекти (Defect Clustering)
- Парадокса на повтаряемост на дефекти (Pesticide Paradox)
- Тестването зависи от контекста (Testing is context dependent)
- Заблудата за липса на грешки

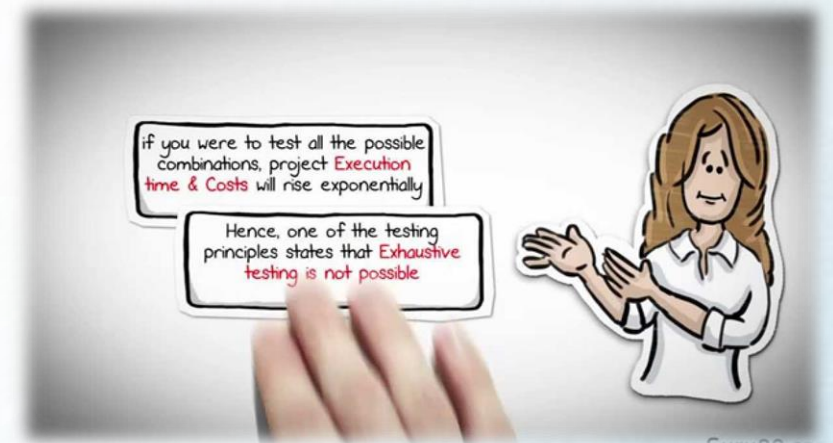

Тестването показва наличието на дефекти

- Тестването може да покаже, че дефектите присъстват
- Не може да докаже, че няма дефекти
- Подходящото тестване намалява вероятността за дефекти

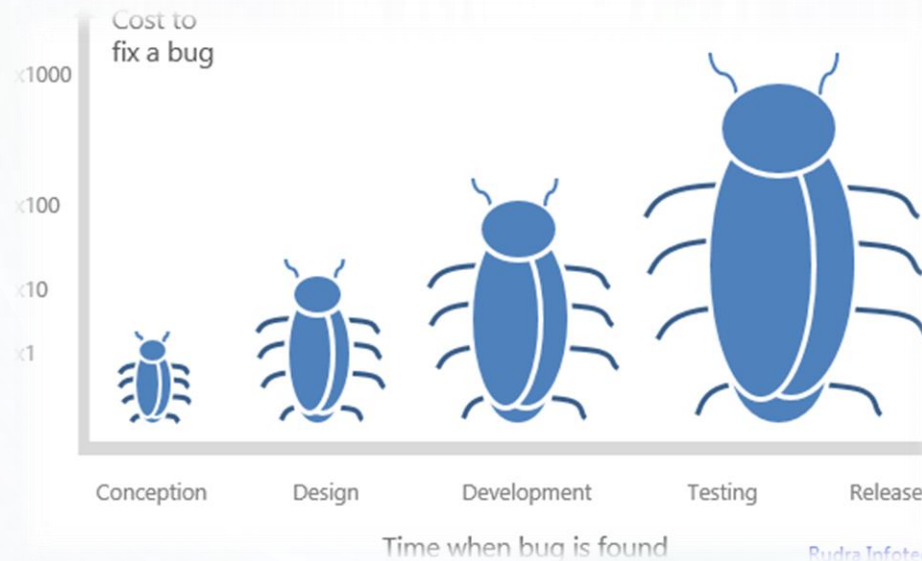
Пълно тестване е невъзможно

- Всички комбинации на входни данни и предварителни условия са обикновено почти безкраен брой
- Не е осъществимо тестване на всичко
  - С изключение на тривиални случаи
- Анализът на риска и приоритетите трябва да се използват за фокусиране усилията за тестване

Ранно тестване

- Дейностите по тестване трябва да започнат възможно най-рано
  - И трябва да бъдат фокусирани върху определени цели
- Колкото по-късно се открие един bug, толкова по-скъпо струва той!

Групиране на дефекти

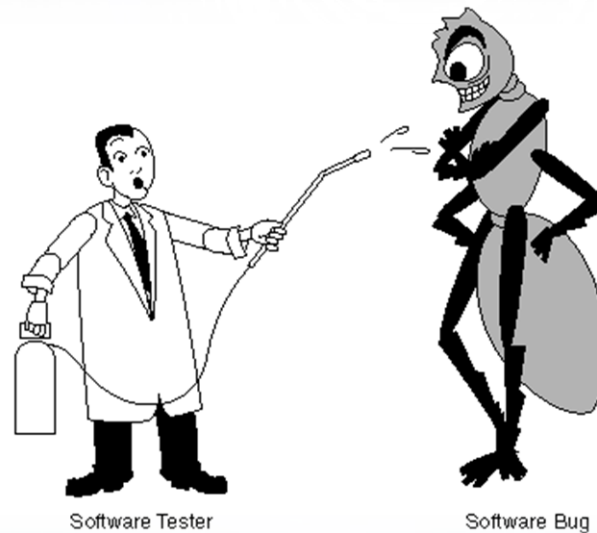
Групиране на дефекти

- Усилието за тестване трябва да бъде фокусирано пропорционално
  - Към очакваните и последащи дефекти в модулите
- Един малък брой от модули обикновено съдържат повечето от откритите дефекти
  - Отговорни са за повечето оперативни повреди

Парадокса на повтаряемост на дефекти (Pesticide paradox)

- Ако едни и същи тестове се повтарят отново и отново то те са склонни да загубят тяхната ефективност
  - Дефектите, които не са били открити преди остават неразкрити
- Трябва да бъдат разработени нови и модифицирани тестове

Заблудата за липса на грешки (Absence of errors – fallacy)

- Намирането и поправянето на дефекти не помага в следните случаи:
  - Създадената система не е използвана
  - Не изпълнява нуждите и очакванията на потребителите

VS.

Липсата на грешки не бива да ни заблуждава

- Откриването и отстраняването на проблеми и дефекти не помага в следните ситуации:
  - Конструираната система е нестабилна
  - Не покрива нуждите на потребителя и неговите очаквания

Допълнителни тестови принципи

- ◎ Тестването трябва да бъде направено от независима страна
- ◎ Възложете на най-добрите служители задачата
- ◎ Тествайте за невалидни и неочаквани входни данни както и валидни условия
- ◎ Дръжте софтуера статичен по време на тестването.
- ◎ Осигурете очаквани тестови резултати, ако е възможно.

Колко сериозно един QA приема своята
работа😊

Интересни линкове

- ◎ <http://www.devtopics.com/20-famous-software-disasters/>
- ◎ <http://www.computerworlduk.com/galleries/infrastructure/top-10-software-failures-of-2014-3599618/#23>
- ◎ Когато липсват QA като част от процеса на разработване:
<https://youtu.be/xtpyjPrpyX8?t=50>

